

Karin Smirnoff

Ochii linxului

Millenium 8

Continuarea seriei

Millenium

de Stieg Larsson

Traducere din limba suedeză și note de

Cristina Ekholm

Există un loc special în iad pentru directori și finanțiști. Bărbați cu membrane înotătoare între degetele de la picioare și cu brațe bune de zburat.

Ca păsările migratoare, pleacă atunci când se schimbă vremea, dar întotdeauna vin alții. Cei care sfidează frigul și care-și suflecă mânecile chiar și când bate crivățul.

Oportuniști cu ochii după bani. Bani buni, pentru că altfel rămâneau la căldură.

La fel cum prezicătorii își pun urechea pe stâncă și zic „aici“.

— Aici se află o comoară atât de mare, încât nimeni nu va putea spune nu.

Iar când se termină distracția, când se înfundă robinetul sau prețul metalului scade, nu ei sunt cei care rămân într-o sală de mese aglomerată vaitându-se de vremurile dificile. Au un întreg departament de resurse umane care să se ocupe de așa ceva. Ei sunt deja departe. Departe de izvoarele otrăvite și de terenurile contaminate, departe de minerii rămași șomeri, ai căror plămâni au inspirat praf de piatră, azbest și vapori de motorină.

Directorii și capitaliștii sunt deja în drum spre locuri noi, spre alți munți. Cu alte companii.

Cu noi membri în consiliul de administrație și un teanc de bani pe care să-l fluture pe sub nasul

Karin Smirnoff

politicienilor, sunt din nou întâmpinați ca niște eroi. Sunt cei care vor duce localitățile puțin populate spre noi culmi economice, cei care vor crea locuri de muncă și vor insufla credință în viitor.

E noapte. Câteva grade cu minus, deși e trecut bine de începutul lunii mai. În timp ce merge prin pădure, iarba se frânge sub chiciura dimineții, iar el vede destinația în fața ochilor, la câteva sute de metri în amonte, de-a lungul pârâului Njakkaurebäcken. Un pârâu care trece pe lângă mina dezafectată sau Groapa, cum îi spun localnicii.

În lumina clară a lunii vede clădiri și grămezi de moloz care arată ca un sat de munte părăsit. De unde stă nu se vede Groapa, însă el nici nu-și propune s-o vadă.

E străbătut de o oarecare nervozitate, dar nu e un laș. Știe ce face. Trebuie doar să se odihnească puțin întâi. Își dă cu greu rucsacul jos din spate, desface scaunul pliant și scoate un termos.

După câteva căni de cafea are din nou energie. Pulsul este liniștit. Aerul este plăcut.

Scoate o canoe de sub un molid, unde stătea ascunsă de anul trecut. Nu o folosise de prea multe ori. De fapt, doar o dată. Se uită cu atenție dacă n-a apărut vreo fisură pe fundul bărcii, după care o trage pe apă și o leagă de un copac până își recapătă suflul.

Apa clipește ușor în jurul bărcii în timp ce o împinge de la mal cu vâsla. Acum poate să-și permită să se lase purtat de curent câteva sute de metri în jos, spre pod.

Se zice că podul de peste pârâu datează de prin secolul al XVIII-lea. Dar forma actuală e de când a intrat în funcțiune mina, cândva la sfârșitul anilor 1940. E întărit cu grinzi de fier, plasate ca să suporte greutatea vagoanelor cu minereu care se îndreptau spre coastă. De dedesubt observă zidăria de piatră veche: bucăți de granit îmbinate perfect într-o vreme când frumusețea era prețuită.

Încetinește barca. Cu grijă, pentru a nu-și pierde echilibrul, atârnă hamul rucsacului într-un cui de fier ruginit și îl leagă cu sârmă. Ar trebui să țină 12 kilograme. Probabil și 1 200 de kilograme.

Puștii din bande știu să facă o bombă. Însă probabil că nu înțeleg bine relația dintre efecte și cantitatea de explozibil. Zona periculoasă pentru un gram de explozibil e de 20 de metri. El supradimensionase încărcătura, pentru că avea s-o folosească într-o zonă deschisă. Explozia e mai eficientă într-o încăpere, o mașină sau alt spațiu închis, iar el vrea să se asigure că podul va fi aruncat în aer.

Și-ar dori să poată sta pe aproape și să asiste, dar a alungat din minte tentația. Practic, nu contează dacă moare și el. Și-a trăit viața la maximum. Cu toate acestea, mai are niște lucruri de bifat pe lista lui înainte să se ridice la Ceruri.

Ridică mâna spre lanterna de pe frunte, ca să vadă ceasul: e 3:20. Vâslește de câteva ori pentru a mări viteza înainte să se lase din nou în voia curentului, alunecând

pe apa rece de primăvară până când podul dispare în urma lui.

Ascunde din nou barca sub un copac. Se gândește că n-ar fi o idee rea să o acopere cu câteva crengi de brad, dar nu mai are putere. Are nevoie să se oprească de câteva ori pe ultima bucată de drum spre mașină. Nu mai respiră șuierat; nu mai respiră deloc.

Lenjerie răcoroasă pe corpul transpirat. Ziarul de dimineață și încă o ceașcă de cafea. Își ridică pernele la spate și scoate telefonul cu cartelă.

Ora 4:15 e un moment numai bun ca locuitorii din Gasskas să se trezească în zgomotul următorului război mondial. Războiul lui. Lasă telefonul din mână, se întoarce cu fața spre perete și ascultă bubuitul îndepărtat al exploziei.

Păcat de termos, este ultimul său gând înainte să adoarmă.

Dar a dormit oare? Durerea s-a întors.

O clipă a crezut că a scăpat. Fusese concentrat pe altceva, iar emoția îi mai îmblânzise junghiul din spate și îi mai înăbușise tusea.

Acum însă îi deschide alte răni. După un sfert de oră, reușește să ajungă la toaletă. Urinează, profită de ocazie și se și bărbierește — nu a fost niciodată neîngrijit —, apoi pune de cafea și așteaptă știrile de la ora 7.

O explozie produsă azi-dimineață, la ora 4:15, a fost auzită și resimțită în mare parte din Gasskas. Conform poliției, deflagrația a fost foarte puternică și a avariat, printre altele, podul peste pârâul Nj akkaurebäcken,

folosit înainte ca rută de transport pentru vagoanele cu minereu de la mina din Gasskas.

«În prezent, încercăm să ne orientăm în zonă și să ne asigurăm că nu a fost rănit nimeni. Atacul este considerat distrugere de bunuri, cu punerea în pericol a populației, până când ancheta va stabili ce anume a provocat explozia», spune Hans Faste de la Departamentul de Infrațțiuni Grave al poliției din Gasskas.

Cel puțin un început bun, constată el și continuă să parcurgă ediția online a ziarului din Gasskas. O să fie o zi frumoasă, în ciuda circumstanțelor.

2

A cui e ideea asta?

A Svalei și are mai multe motive.

Primul: Ester Södergran, care este nou-venită la *Gasskas* și caută alt tip de știri. Al doilea: Svala Hirak, care face practică la ziar câteva săptămâni și care o ajută. Al treilea: Lisbeth Salander, care i-a trimis de Crăciun o dronă.

— Știi ceva case părăsite? întrebă Ester. Putem face sâmbătă seara un tur cu locuri bântuite.

— Probabil că sunt multe, dar nu știu dacă sunt și bântuite, răspunde Svala.

Fac o listă și le selectează pe cele mai spectaculoase. Într-un oraș ca *Gasskas*, există o mulțime de case nelocuite. Majoritatea sunt case vechi din lemn, care au fost abandonate din diverse motive. Un proprietar fără moștenitor, o moștenire disputată sau poziționarea pe un drum aglomerat care în trecut era practic, dar care în zilele noastre cu greu poate să fie vândută olandezilor.

Ultima casă de pe listă este sanatoriul.

La fel ca și alte sanatorii, se află într-un loc retras și frumos, lângă un lac.

— Spre deosebire de sanatoriul din Sandträsk, care a funcționat jumătate de secol și a avut în grijă aproape 30 000 de pacienți, cel din Gasskas este aproape necunoscut în istoria medicală suedeză.

Svala intră pe Google și citește cu voce tare.

— Sanatoriul, având spațiu pentru 30 de pacienți, a fost construit în anul 1945, în principal pentru a prelua refugiații bolnavi de tuberculoză veniți la Sandträsk. Ultimii pacienți au fost tratați aici în 1963. Apoi clădirea a fost folosită pentru tratamentul dependenților de droguri și, în timpul războiului din Balcani, ca adăpost pentru refugiați. Clădirea este nefolosită de la jumătatea anilor 2000. Din cauza locației izolate și a faptului că nimeni nu a mai întreținut clădirea, s-a pus în discuție și posibilitatea demolării.

— Asta trebuie să fi fost înainte de decembrie 2021, pentru că se pare că atunci a fost vândut. Mergem direct și să sperăm că găsim pe cineva acolo. Poate știe dacă e bântuit, intervine Ester, continuând să scrie.

Svala se uită la profilul serios al lui Ester, rămasă pe gânduri, cu privirea undeva, departe.

Se împrieteniseră în cursul săptămânilor de practică. *Ca o soră*, se gândește Svala. O soră mai mare cu care poate să vorbească, cu care poate să glumească. Cineva care o ascultă și îi răspunde fără sarcasm și fără priviri critice, cum au adesea adulții. E cineva care îi trimite un SMS seara și o întreabă ce face. Cineva care îi împărtășește și bune, și rele, cineva care o învață.

Svala reține tot ce se poate. Pune titluri, scrie introduceri. Lasă cuvintele să intre în formatul restrictiv al articolelor.

— La naiba, Svala, eu știu să scriu, dar tu... tu ești o artistă a cuvintelor! exclamă Ester.

Deși altceva ar savura. Ceva de genul „*Shit*, Svala, uită-te la poza pe care ți-am făcut-o, înțelegi cât de frumoasă ești?” și ceva se trezește înlăuntrul ei.

S-a schimbat ceva în felul în care se vede pe ea și în felul în care o văd ceilalți. Nu mai este invizibilă.

Merg după indicațiile GPS-ului prin sate, pe lângă lacuri și peste munți, până când ajung la capătul drumului.

Există chiar și un indicator. Două. Unul mai vechi, cu numele locului, și o variantă mai modernă care informează vizitatorii că zona este privată și monitorizată cu camere de luat vederi. Drumul are chiar și o barieră.

— Ce facem? întrebă Svala.

— Parcăm și mergem pe jos.

Rondul mare din curtea cu arbuști tunși uniform și fântână arată la fel de abandonat ca și casa. Nu se văd nici mașini, nici oameni. Un mestecăn bătrân a crăpat de frig, ca și catargul pentru steag. În umbră încă se văd mormane de zăpadă.

— Nici țipenie de om, remarcă Svala.

— Dar de două ori mai mulți țăntări, constată Ester dând din mâini.

Svala lasă un țăntar să-i stea pe mână până când sugerează destul sânge.

— Acum se trezesc la viață femele care au rezistat peste iarnă, explică ea. Cu siguranță sunt destul de înfometate.

— Noroc că există destui prieteni ai animalelor care-i lasă să le sugă sângele, răspunde Ester omorând câțiva.

Trag de uși încuiate, dau ocol clădirilor, dar nu reușesc să intre. Din când în când li se pare că aud zgomote. Dar când se opresc să asculte, le întâmpină doar liniștea, cu excepția murmurului de fundal al naturii.

Merg mai departe spre spatele clădirii, unde geamurile de la parter au fost înlocuite cu bucăți de placaj. Pe ici, pe colo, tencuiala e căzută.

— Greu să dai de fantome dacă nu poți să intri. Ori ne dăm bătute, ori găsim pe cineva care să ne deschidă, spune Ester, oprindu-se brusc. Auzi, nu-i așa că se aude o mașină? Poate nu-i bine să ne vadă. La urma urmei, este o proprietate privată.

Așa că aleargă spre pădure. Și nu se opresc până nu ajung la drumul principal.

Printre copaci văd mașina editurii. Iar lângă mașină un bărbat care vorbește la telefon.

De fapt nu e nimic ciudat. Ester sare peste șanț și se îndreaptă spre el.

— Bună, strigă ea de la distanță, vrei să mut mașina?

Svala nu aude răspunsul. Așteaptă în spatele unui copac până când bărbatul se îndepărtează.

— Tot nu înțeleg de ce a fost atât de nepoliticos, se plânge Ester câteva zile mai târziu, când se uitau la pozele cu case bântuite. Nici măcar n-am apucat să fotografiem clădirea. E posibil să trebuiască să mergem din nou.

Svala vede altfel problema. „Nepoliticos“ nu este cuvântul potrivit.

Până acum, nu a spus nimic. Nu știa despre cine era vorba și nici nu conta. Genul de persoană îi era familiar. Genul de necioplit ca Plastic-Peder, fostul ei tată vitreg, care era mândru să se comporte ca un gangster adevărat.

Dacă e permisă o analogie cu rase dispărute, atunci avem de-a face cu un troglodit și cu un om din Neanderthal. Soiul care furnizează joburi. Care *a furnizat*, se corectează ea. Nenorocitul ăla măcar nu mai e, dar asta nu înseamnă că nu mai există și alții. Pe lista Svalei mai sunt nume care nu au o rezolvare, dar și rezolvări fără nume. Persoane care au provocat direct sau indirect moartea mamei ei. Trage linii drepte cu ajutorul unei rigle, bifează coloane. Din cinci coloane posibile, două sunt importante: *În viață și Decedat*.

Peste oamenii din Neanderthal domnesc alții. Maimuțe umane, scursuri de club, ghiuluri. La cel mai înalt rang sunt costumele. Cei care s-au integrat în societate și care, datorită banilor, au fost lăsați să prindă trenul viitorului industrial. Cei care acum dezbat sau se pronunță în ziare despre importanța meritocrației. Adică despre faptul că minoritățile, populațiile indigene, activiștii de mediu și susținătorii diferitelor drepturi n-ar trebui să stea în calea celor care știu cum ar trebui să se dezvolte Suedia.

Svala se gândește să-i povestească despre drona pe care i-a trimis-o Lisbeth Salander, împreună cu o felicitare de Crăciun:

De la mătușă pentru Svala. Poate să fie bună pentru cercetare.

Svala o asigură că imaginile văzute de sus pot să fie frumoase, mai ales în amurg, iar Ester este de acord.

— Cu siguranță pot lua câte ceva și din alte articole despre sanatoriu. Sau o sun pe Elina.

— Elina Bång?

— Da, clarvăzătoarea de la Ensamträsk, cum își spune ea. Un nume de scenă bun.

De data asta o iau pe un drum forestier, aflat la câțiva kilometri la vest de sanatoriu. Planul era să ocolească pe jos clădirea și apoi să-și continue drumul pe un munte din apropiere.

— Sper să merite tot efortul ăsta. Ai testat drona înainte? Întrebă Ester gâfâind.

Svala o testase, dar numai acasă, în curte. Mai aveau semne de întrebare, dar articolul trebuia să apară a doua zi. De pe munte, casa se vede foarte bine, o condiție

obligatorie pentru a putea controla drona. Dacă pierd contactul cu ea, atunci se va prăbuși.

Altfel, situația este favorabilă. Ultimele raze ale soarelui formează o cupolă de aur peste acoperișul sanatoriuului, iar solul întunecat o să apară în imagini ca o umbră fantomatică. Svala ar putea spune ceva despre prezența morților, despre energia care nu părăsește niciodată universul, dar se abține. Chiar atât de bine nu se cunosc.

Drona se ridică. Insecta zgomotoasă zboară spre țintă.

Svala face un tur rapid în jurul proprietății, după care se întoarce spre munte.

Prezența morților e una. Dar viii sunt mai răi.

Când Ester sugerează să meargă spre clădire, ea refuză. Casa abandonată nu are camere de supraveghere sau grilaje în spatele ferestrelor acoperite cu placaj. Aici sunt oameni.

— Trebuie să mă întorc acasă, am promis că dau de mâncare la câini. Unchii mei nu sunt acasă în seara asta.

Se întorc spre Gasskas și, implicit, spre Björkavan. Svala trece pe lângă curtea câinilor și îl ia cu ea în casă pe Kallak. Cel mai mare, cel mai blând. Câinele se așază la picioarele ei.

Singură acasă, în fața calculatorului, transferă imaginile de pe cardul de memorie pe calculator. Selectează câteva pentru articol și le transferă în Photoshop.

Ceea ce nu este vizibil de jos este că sanatoriul are ferestre în acoperiș. Calitatea imaginilor nu este foarte bună, iar ea distinge siluetele oamenilor abia când mărește imaginea.

Închide calculatorul și rămâne o vreme așezată privind în curtea din Björkavan. În multe privințe, viața Svalei a devenit mai bună. Din toamna trecută locuiește cu unchii ei, în casa în care a copilărit maică-sa. Are camera ei, patul ei. Iese noaptea și privește stelele, Aurora Boreală, luna și umbrele volatile care plutesc prin curte. Nu îi e frică de nimic, dar îi e dor de multe.

La început a fost ca o mângâiere. Ea striga, mama răspundea. De ceva vreme este invers. De cele mai multe ori, Svala alege să nu-i răspundă. Mama este o tristețe care trebuie consumată în porții mici. Altfel, este foarte probabil să-ți rămână în gât.

E târziu, dar Ester nu doarme; răspunde imediat, ca și cum ar fi așteptat apelul.

— Din păcate, calitatea imaginii e foarte proastă, începe Svala. Dar poți să folosești imagini generale.

Svala o aude că bate în tastatură și se întrebă ce face.

— Incredibil! exclamă ea. Sanatoriul este deținut de Mimer Mining.

Svala întreabă despre cine e vorba.

Aude din nou tastele calculatorului înainte ca Ester să răspundă.

— E compania-mamă a Sveagrav AB, care a primit aprobare de a forța în noua mină. Dacă aruncăm în aer casa, poate că nu-și mai pot pune planurile în aplicare. Ei, glumesc, dar oricum e interesant, nu?

— De unde ai informațiile? întreabă Svala.

— De la Ante, un prieten. E în nu știu ce program de tehnologie la Luleå și este un hacker al naibii de bun. Apropo, vii mâine la ședință? Să nu uiți bannerul, avem nevoie de el sâmbătă. Dacă ai chef, putem să mergem la o pizza după aia. Am o idee nouă despre care aș vrea să